

[Marius Buhl.]

af venstres folkelige skoletanker; venstre er gået med til fremsættelsen og er gået ind for det.

I dette forslag bliver vi altså stående ved de 7 års skolepligt. Samfundet har selvfølgelig krav at gøre gældende overfor de vordende borgere i samfundet, altså børnene, ikke alene krav angående elementær viden — mere konkret, at de skal kunne læse, skrive og regne — men også krav angående færdigheder indenfor andre fag, færdigheder, uden hvilke en borger ikke vil kunne klare sig i det samfund, han skal leve i, og uden hvilke han måske vil kunne falde samfundet til byrde. Vi mener imidlertid, at disse krav kan ske fyldest i løbet af syv år. Og så mener vi, at retten til barnet har først og fremmest forældrene, og denne ret må manifestere sig i ansvarsfølelse med hensyn til, hvad barnet videre skal uddannes til. Her skal så samfundet stå med tilbud, og det gør det danske samfund i øjeblikket. Vi tilbyder i dag et frivilligt ottende skoleår; vi tilbyder aftenskoler, vi tilbyder dag- og aftenungdomsskoler, vi tilbyder mængder af kursus, vi tilbyder den frie efterskole.

Det er sådan, som jeg også har sagt, at når den unge dansker forlader skolen, står undervisningsbordet dækket for ham med retter efter enhvers smag og enhvers behov. Han har bare at sætte sig. Jeg ved godt, at man indvender: javel, men vi ved, at der er tusinder, der ikke vil sætte sig, og disse tusinder vil være uden nogen som helst hjælpende hånd netop i denne vanskelige overgangstid. Det indrømmer vi. Vi indrømmer også, at man nok kan tvinge nogen undervisning i en ung, som ikke bryder sig om det; men vi mener absolut ikke, at man kan tvinge den åndelige hjælp i ham, som man jo netop tænker på, når man taler om den hjælpende hånd, han skulle have i den vanskelige tid. Den må modtages frivilligt.

Det ærede medlem hr. Horn sagde før, at når man taler om skoletræthed i det 7. år, kan det ikke altid stå for en nøjere kritik. Det er nok muligt, men det kan jo ikke

nytte, blot den unge kommer og siger: grunden til, at jeg var træt, var, at læreren ikke forstod at skabe kontakt mellem os. Der skal nu engang to parter til, for at kontakt kan opstå. Læreren kan være aldrig så ivrig efter at skabe kontakt, det nytter ikke, hvis den unge ikke har sindelag til at knytte kontakten fra sin side, og det er dette sindelag, vi mener det er uhyre vanskeligt at påtvinge ham. Vi vil selvfølgelig gå med til det frivillige 8. skoleår, men ikke til det tvungne.

Når vi foreslår en ændring af vor skolestruktur, er det, som jeg antydede for et øjeblik siden, ikke så meget for at rette et angreb på eksamensmellemskolen, men i erkendelse af, at der er ting, som bør rettes. Mellemskolen har mange steder bredt sig så kraftigt, at den ligesom har trængt den egentlige folkeskole op i en krog, og det er galt. Folkeskolen eller hovedskolen, som vort forslag også kalder den, bør være det primære, det egentlige. Det kan eksamensskolen aldrig blive, og det må den heller ikke forsøge på at blive.

Eksamensskolen har sit berettigede mål i sig selv den: fører frem til videregående studier eller giver den videregående uddannelse, som er nødvendig for opnåelse af bestemte stillinger — i en etat, eller hvor det nu måtte være. Den kan aldrig blive den almindelige skoleform. Det må være den almindelige skoleform, der, sådan som stillingen er i dag, påkalder den største interesse, så meget mere som folkeskolen i dag kan påtage sig at røgte betydeligt flere opgaver end i 1903, da mellemskolen blev lavet. Det må vi ikke glemme.

Vi må være klar over, at da mellemskolens fædre i 1903 udformede denne skoleform, sagde de: vi må begynde allerede i 11—12 års alderen med sprog og med en smule matematik og andre ting, hvis vi skal nå det; den almindelige folkeskole kan hverken i kraft af sin læreruddannelse eller sit timetal forventes at kunne påtage sig disse opgaver. Men det kan den almindelige folkeskole i dag. Seminarieundervisningen er